

Leoš Janáček

PUTOVÁNÍ DUŠIČKY

HOUSLOVÝ KONCERT

WANDERUNG EINER SEELE

VIOLINKONZERT

THE WANDERING OF A LITTLE SOUL

VIOLIN CONCERTO

KLAVÍRNÍ VÝTAH

KLAVIERAUSZUG / PIANO SCORE

UPRAVIL LEOŠ FALTUS

1990

EDITIO SUPRAPHON PRAHA

Houslový koncert „Putování dušičky“ je rekonstrukcí díla Leoše Janáčka, vznikajícího patrně v letech 1924 – 1928. Svůj záměr vytvořit houslový koncert však Janáček nakonec opustil a části hotového materiálu ke koncertu přenesl do předehry a pantomimy ve 2. jednání opery „Z mrtvého domu“. Zbytky materiálu houslového koncertu byly léta ve vlastnictví dirigenta Břetislava Bakaly, který pracoval na konečné verzi opery „Z mrtvého domu“, a ten je předal v 60. letech do majetku Moravského muzea v Brně. Z podnětu ředitelky Muzea dr. Svatavy Přibáňové se rekonstrukce díla ujali skladatelé a muzikologové dr. Leoš Faltus a dr. Miloš Štědroň, kteří na základě dvou pramenů – fragmentů autografu houslového koncertu a předehry k opeře „Z mrtvého domu“ – vrátili dílo do jeho původní podoby. Zcela vědomě porušili zde hlavní ediční zásadu pro kritické vydání díla L. Janáčka, která velí sledovat dílo až do okamžiku zásahu tzv. poslední ruky skladatele; Janáčková poslední ruka je v tomto případě jasná: záměr houslového koncertu byl autorem opuštěn!

A tak nyní, když byl houslový koncert „Putování dušičky“ zrekonstruován a je vydáván, vrací se vlastně tvar poslední ruky k původnímu záměru Janáčkovu, a to především proto, že podoba skladby je zajímavá jak pro muzikology, tak i pro hudební veřejnost. Podrobné informace o díle přinese připravovaná kritická edice partitury tohoto díla.

Das Violinkonzert „Wanderung einer Seele“ ist die Rekonstruktion eines Werkes Leoš Janáček's, dessen Entstehung vermutlich in die Jahre 1924 – 1928 fällt. Janáček liess schliesslich von seiner Absicht, ein Violinkonzert zu schreiben, ab und übertrug Teile des fertiggestellten, für das Violinkonzert bestimmten Materials in das Vorspiel und in die Pantomime aus dem zweiten Akt der Oper „Aus einem Totenhaus“. Das, was von dem Notenmaterial des Violinkonzertes übrig blieb, befand sich über Jahre hindurch im Besitz des Dirigenten Břetislav Bakala, welcher an der endgültigen Version der Oper „Aus einem Totenhaus“ gearbeitet hatte, und wurde von ihm in den sechziger Jahren dem Brünner Museum übergeben. Auf Anregung der Leiterin dieses Museums, Dr. Svatava Přibáňová, nahmen sich die Komponisten und Musikologen Dr. Leoš Faltus und Dr. Miloš Štědroň der Rekonstruktion des Werkes an und brachten es aufgrund von zwei Quellen – den Manuskriptfragmenten des Violinkonzertes und dem Vorspiel zur Oper „Aus einem Totenhaus“ – zu seiner ursprünglichen Gestalt zurück. Sie übertraten mit vollem Bewusstsein den vornehmlichen, für die kritische Ausgabe des Janáček'schen Werkes geltenden Editionsgrundsatz, demzufolge dem Werk bis zum Augenblick des Eingriffes der sogenannten letzten Hand des Komponisten nachgegangen werden muss; Janáček's letzte Hand ist in diesem Fall klar: der Autor hatte das Projekt des Violinkonzertes fallen gelassen!

Wenn nun das Violinkonzert „Wanderung einer Seele“ rekonstruiert wurde und zur Ausgabe gelangt, wird die Form der letzten Hand eigentlich auf das ursprüngliche Projekt des Komponisten zurückgebracht, und zwar vor allem deshalb, weil das Werk in dieser Gestalt sowohl für die Musikologen, als auch für die Musiköffentlichkeit interessant ist. Eingehende Informationen werden in der vorbereiteten kritischen Partituredition des Werkes enthalten sein.

The Violin Concerto „The Wandering of a Little Soul“ is a reconstruction of a composition by Leoš Janáček which originated in 1924 – 1928 years. In the end Janáček dropped the intention of composing a violin concerto and he utilized part of the unfinished material of the intended concerto in his prelude to the opera „From the House of the Death“. The remaining material was for many years in the possession of conductor Břetislav Bakala, who revised and prepared the final version of the opera „From the House of the Death“, and in the sixties gave this material to the Moravian Museum in Brno. Its director, Dr. Svatava Přibáňová, proposed to composers and musicologists Dr. Leoš Faltus and Dr. Miloš Štědroň to undertake the reconstruction of the work and they used two sources – fragments of an autograph of the violin concerto and the prelude to the above mentioned opera, so giving the composition its original image. They consciously violated here the chief editorial principle for a critical edition of the work of L. Janáček, according to which a composer's work is followed up to the last amendment made in his own hand; Janáček's own hand in this case is quite clear: the author had decided not to write a violin concerto!

And so now, when the violin concerto „The Wandering of a Little Soul“ has been reconstructed and is being published, the form of the last hand goes back to Janáček's original intention, particularly as this image of the composition is interesting not just for musicologists, but also for the music public. Detailed information about this work will be given in the prepared critical edition of the score of this composition.

PUTOVÁNÍ DUŠIČKY

HOUSLOVÝ KONCERT

LEOŠ JANÁČEK
(1854 – 1928)

Violino

f espr.

Andante (♩. = 48)

6/11

(*imp.*)

(*>*)

p

(Cb)

mf

5

3:4

(*>*)

9

cresc.

4:3

sf p

4:3

12

timp.

p

3/4

14

3:2

20

1

ff

2/4 6/4

(Vc + timp.)

24

cresc.

decresc.

29 (18)

Tempo di marcia

mf

(simile)

2/1

mp

mf marc.

(trb, tuba)

34

f

8

39

(cresc. molto)

(2)

44

(8)

49 2 *mf dolce* 3:2

(trb.) *pp*

55 *mf*

mf (celesta)

(trb.) *mf*

59

62 (cor.) *mf* (fag.) *f* (cor.) (trb.)

[illegible]

84

3

(fl.)

(cl.)

pp

6:4 6:4 6:4 6:4

86

(cri)

(fl.)

mf (vle)

sim.

6:4 6:4 6:4

89

(cl.)

mf dolce

p

3:2 3:2 3:2

92

3:2 3:2 3:2

95

accel.

(ob.) *mf*

mf

98

3:2 3:2

(fl.) *f*

101

3:2 3:2

4

(♩ = 69)

f = ♩ 2/♩

(arpa) *f*
(vle)

(cri) *f*

104

f 7:4

ff espressivo

♩ = ♩ 3/♩

108 (8)

f 9:6 9:6 9:6 9:6 9:6 9:6 9:6

(vle) 4:6 4:6 4:6 4:6 4:6 4:6

(vc, bac.)

mf *espressivo* (arpa)

112 (8)

9:6 9:6 9:6 9:6

(ob, cl, cri)

(*ff*) *ff*

116

9:6

ff

9:6

120

9:6 9:6

rit.

mp dolce

Meno mosso (♩ = 60)

3/4 (arpa)

(*cri*) *dolce*

mf (vc+cb)

p

124

(crt)

127

5

ff

2/5

ff (trb)

131

mf

(fl) *Allegro* (♩ = 96)

mf

135

2/5

2/5

(fl)

mf

740 *tr* *rubato*

tr *2/5*

(fg.)

745 *mf accel.*

2/5

(fl.) *f*

(cl.) *mf accel.*

(trb. tuba)

150 *(mf)*

(♩ = 112-120)

2/5

mf *(fl. cl.)*

155 *f*

tr

mf

159

(vn 1,2)

3/5

(cor.)

162

(cl, fg)

(vc, ob)

rit.

ff

ossia ES

Con moto (♩ = 96)

4/4

(vn 1,2)

(ob, vl.)

166

170

ossia

(vn 1,2)

ossia

cor.

(Ossia na této a na dalších dvou stranách Jan Stanovský, první interpret díla)

(Ossia auf dieser und auf weiteren zwei Seiten Jan Stanovský, der erste Interpret des Werkes)

774 (8)

(8)

7

177

ossia

f

(fl) f

(vc, cb) ff

(vn) pp

181

(flp)

(flp)

(cr)

p

okovy

(trb. b)

ossia

185 8

ff

ff

(trb, tuba)

189

(ob) *ff*

194

f

3:2

3:2

(vc)

(trb)

198

ff poco accel.

(flp)

poco accel.

(tuba, vc)

3:2

(cl)

201

ff (rit.)

8

($\text{♩} = 48$)

6/1

(archi) *f*

(trb)

204 *con sord.*

204 *con sord.*

mf 3:2 3:2 3:2 *simile*

(fl.) *archi*

pp mp p f

208

3:2 3:2 *simile*

3/1 6/1

fp *sf* *sf*

(fg) *simile*

211

3/1 6/1

sf *f* *mf*

(h) *(h)*

214

3:2 3:2 3:2

3/1 6/1

f *(fg)*

217

3:2 3:2 3:2

sf 3:2 3:2 3:2

mf 3:2 3:2 *simile*

4/4 3/4 2/4

sf 3:2 3:2 3:2

(trb) *p*

p *p* *p* *p*

221

(*m*)

mf (*vc*)

224

(*mf*) (*cri*) *mf*

mp *mf* *mp*

227

9

(*m, fl*) *pp*

mf espr. (*vc, cb*)

2:3 2:3 2:3 2:3 2:3

pp

senza sord.

231

f *2/d* *3/d* *2/d.* *ff* (vn)

(fl, cl) *sf* (fag, cfa, cb)

trb

sf

235

ff *f* *mf* (fl, ob, cl) (vn)

2:3 *2:3* *2:3* *2:3* *4:6* *2:3* *2:3* *2:3*

240

f *3:2* *3:2* *3:2* *simile*

3 flp (+ celesta) *f*

trb

243

sf *3:2* *simile* *f* *ff*

(fl) *2:3* *2:3* *2:3* *2:3* *4/d* *d=d*

(vn) *mf* (vle) *p* (fag)

247 *ossia ES* *sim.*

sf (trb) *mf* (cor, vle)

ff Allegro ($\text{♩} = 69$)

ossia ES 10

255 6:4 6:4 6:4

259 6:4 6:4 6:4 *vivo* 3:2 3:2 6:4

261

ff 6:4 6:4 6:4 6:4 6:4

(flp) f (trb) mf 3:2 3:2 f 3:2 3:2

263

3:2 3:2 6:4 6:4 3:2 3:2 6:4 6:4

mf 3:2 f 3:2

265

3:2 3:2 6:4

mf (vn) 6:4

268

6:4 6:4 6:4 3:2 3:2 6:4 6:4 6:4

mf (trb) (flp)(vn) 6:4

271

6:4 6:4 6:4 3:2 3:2

274

(fl.vn) *f* 3:2 3:2 6:4 *vivo* 3:2 3:2 6:4

277

(fl) *(vn)* *f* 3:2 3:2 3:2 *ff* *(fl)* *(cor)* 3:2 3:2 3:2

280

11

(tutti) 3:2 3:2 3:2 3:2 3:2 3:2

283

3:2 3:2 6:4 3:2 3:2 *simile*

(*f/p*) 3:2 3:2

f

285

3:2 3:2 6:4 3:2 3:2 *simile*

(*f/p*) 3:2 3:2

f

287

3:2 3:2 6:4 3:2 3:2 *simile*

(*f/p*) 3:2 3:2

f

289

3:2 3:2 6:4 3:2 3:2 *simile*

(*f/p*) 3:2 3:2

f

291

(fl, ob) ff

(vle) ff

f

3:2 3:2 3:2 *simile*

293

ff

3:2

296

(d = 69)

(ob, cl)

(fl, vn) 3:2

3:2 3:2 3:2 3:2 3:2

3:2 3:2 3:2 3:2 3:2

3:2 3:2

299

ff

3:2 3:2 3:2 3:2 3:2

3:2 3:2

301

Grave

ff

flag.

mf (vn) *flag.* (ob)

Maestoso ($d=69$)

p 3:2 3:2 3:2 *simile*

(cor.) (vle)

(trb)

304

(trb. con sord.)

307

12

p (fg, vc)

(cb)

310

nat.

mf (vn nat.)

mf (celesta)

f

(vle)

(cor)

mp *dolcissimo*

314

f

(fl, cl)

ff

(tuba)

ff

(vn)

317

(fl, ob, cl)

320

13

ff

2/3

(cor.)

324